



## دفتر مجلس انصار اللہ بھارت

**Office Of The Majlis Ansarullah Bharat**

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA



**ਬਦਰ ਯੁਦਧ ਵਿਰਾਸਤੀ, ਪਰਿਸ਼ਾਲਾਨਾ, ਸੰਘਰਸ਼ਨਾ, ਅਤੇ ਹਾਜ਼ੀਤ  
ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਬਾਧਤਪ੍ਰਮੁਗਾ ਚੇਨੀਨ ਦੁਆਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਵਨ.**

ਸਾਡੀਨਾ ਹਾਜ਼ੀਤ ਅਮੀਰੁਲੋ ਮੋਹਿਮਾਨੀ ਹਾਜ਼ੀਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਹਿਸੂਰ ਅਹੁਦੀ ਫ਼ਤੂਲੋ ਮਸ਼ੀਹੁਲੋ  
ਖਾਮੀਨ ਅਧੀਨ ਹਲਾਹਾਹ ਤਾਲਾ ਬਿਨਸ਼੍ਵਿਪਾਲ ਅਜੰਜ ਗਾਰ 30 ਜੂਨ 2023 ਵੇਂ ਦਿਨ ਮਸ਼ੀਦ  
ਮੁਬਾਰਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਬਾਦ, ਲਾਂਡਨ (ਯੂਕੇ) ਲੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਗਿਂ ਚਿਨ ਜ਼ਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਗਿਂ ਸਾਰਾਂ ਥਾਂ।

**أَشْهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ  
الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَكْحُدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مُلِّيْكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ إِاهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ وَرَأَطِ الظِّلَّيْنِ أَنْعَبْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّيْنَ**

ਤਖ਼ਹਾਦ, ਤਖ਼ਾਜ਼ ਮੁਰਿਯੁ ਫ਼ਾਤਿਹੋ ਅਧਾਈਯਾਵੁ ਪਰਨਾਂਤਰਾਂ ਹਲਿਜ਼ਾਰ ਅਨ੍ਵਰ ਅਧੀਨ ਹਲਾਹਾਹ  
ਤਾਲਾ ਬਿਨਸ਼੍ਵਿਪਾਲ ਅਜੰਜ ਗਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇਲਿਪਾਰੁ:

ਸਵਾਦ ਬਿਨ ਮੁਜਿਯਾਕੁ ਰਸੂਲਾਲਾਹ ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਵਟਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਟੀ ਅਭਿਮਾਨਾਂ  
ਮੁਰਿਯੁ ਦਾਨੀਵੀ ਵ੍ਯੂਕਤਪ੍ਰਿਣ ਅਧੂਤ ਵਿਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗਤ ਜ਼ਮਾਲੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਗਿਂ ਚਾਨੁ। ਆ ਫੁਟਨਾਨੂ  
ਗੁਰੂ ਮੁਰਿਕਾਂ ਵਿਵਰਮੁਗਾ ਜ਼ ਜ਼ਮਾਲੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਗਿਂ ਚਾਲਾਨੂ ਕੁਂਟਾਨ੍ਹਾਨੁ। ਸਵਾਦ ਆ ਯੁਦਧਾਂ ਲੋ  
ਵਿਜਿਤ ਵੈਖਵਾਂਤੋ ਤਿਰਿਗੀ ਵਚਾਰੁ। ਅਂਤੇਗਾਕਾ ਅਨ੍ਯਾਰਥੁਲੋ ਬਕਰੈਨ ਭਾਲਿਦ ਬਿਨ ਹਾ਷ਮੁਨੁ ਬਿਨ ਹਾ਷ਮੁਨੁ  
ਤੀਨੁਕਵਚਾਰੁ। ਆ ਤਰਵਾਤ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ੀਤ ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਵਾਰਿ ਰਜਿਨੇ ਛੈਬਰ ਯੁਦਧਾਂ ਲੋ  
ਸਾਂਵਧਨੁ ਏਕੀ ਚੇਤੁਲਕੁ ਕੋ ਸ਼ਾਧਿਕਾਰਿਗਾ ਨਿਧਮਿਂ ਚਾਰੁ।

ਹਾਜ਼ੀਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਹੀਰ ਅਹੁਦੀ ਰਜਿ ਗਾਰ ਜ਼ ਫੁਟਨਾਨੂ ਗੁਰੂ ਜ਼ ਵਿਧਮੁਗਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਗਿਂ ਚਾਰੁ।  
ਪੀਓ 2 ਵੇਂ ਸਾਂਵਤ੍ਸਰਾਂ ਰਮਝਾਨ ਮਾਸਵੁ 17 ਵੇਂ ਤੇਂਦਿ ਮੁਰਿਯੁ ਸੁਕਰਵਾਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨ ਮੁਂਦੁਗਾ ਫ਼ਜ਼ਰ  
ਨਮਾਜ਼ਨੂ ਚਦਿਪਿਨਾਰੁ। ਹਲਿਜ਼ਾਰ ਅਤ੍ਰਾਂ ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਜਿਹੜੀ ਆਂਸ਼ਕੈਂ ਉਪਨ੍ਹਸਿੰਚਾਰੁ।  
ਇਕ ਪੂਰੀ ਗਾ ਤੇਲਵਾਰਿਨ ਤਰਵਾਤ ਰਸੂਲਾਲਾਹ ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਬਕ ਬਾਣਮੁਤੋ ਮੁਸਲ੍ਹਾਨੁਲ  
ਵਰੁਨਲਾਨੁ ਕ੍ਰਮਬਦੀਕਰਿਂਚ ਸਾਗਾਰੁ। ਸਵਾਦ ਅਨੇ ਬਕ ਅਨੁਚਰਦੁ ਵਰੁਨ ਕਂਟੀ ਕਾਂਚਾਂ ਮੁਂਦੁਕੁ  
ਵਚੀ ਨਿਲਬਦ੍ਧਾਦੁ। ਅਤੇ ਹਾਜ਼ੀਤ ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਤਮ ਵਦ੍ਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਣਮੁਤੋ ਵਾਰਿਨੀ ਵੇਨੁਕਕੁ  
ਜ਼ਰਿਗੀ ਵਰੁਨਲੋ ਸਰਿਗ੍ਨ ਨਿਲਬਦ੍ਧਮਨੀ ਸ਼ਾਚਿੰਚਾਰੁ। ਜ਼ ਕ੍ਰਮਾਂ ਲੋ ਆ ਬਾਣਾਂ ਅਂਚੁ ਆ ਅਨੁਚਰੁਦੀ ਚਾਤਿਕੀ  
ਤਗਿਲਿਂਦਿ। ਅਪ੍ਨਾਦੁ ਆ ਅਨੁਚਰਦੁ ਗ੍ਰਾਂਤੁਨੁ ਕਾਂਚਾਂ ਪੇਦ੍ਧਾਗ ਚੇਨੀ ਓ ਰਸੂਲਾਲਾਹ! ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ  
ਵਸਲਾਂ ਅਲਾਹ ਤਾਲਾ ਮਿਮੂਲਾਨੁ ਸਤ੍ਯਾਂ ਮੁਰਿਯੁ ਨਾਈਅਭਦ੍ਧਤਤੋ ਅਵਤਰਿਂਵਜੇਸਾਦੁ। ਕਾਨੀ ਮੀਰੁ  
ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਅਨ੍ਯਾਈਅਂਗਾ ਨਾਕੁ ਮੀ ਬਾਣਾਨ੍ਹੀ ਤਗਿਲਿੰਚਾਰੁ। ਦੇਵਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣਾ! ਨੇਨੁ ਤਪ੍ਰਕੁਂਦਾ ਅਂਦੁਕੁ  
ਪ੍ਰਤੀਕਾਰਾਂ ਤੀਰ੍ਹੁਕੁਂਟਾਨੁ ਅਨੀ ਅਨ੍ਯਾਦੁ। ਅਂਦੁਕੁ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ੀਤ ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਓ ਸਵਾਦ!  
ਨਰੇ ਮੁਂਚਿਦੀ। ਸੀਵੁ ਕੁਦਾਨ ਨੀ ਬਾਣਾਨ੍ਹੀ ਨਾਕੁ ਤਗਿਲਿੰਚਮੁ ਅਨੀ ਅਨ੍ਯਾਰੁ। ਆ ਤਰਵਾਤ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ੀਤ  
ਸਲਲਾਹ ਅਤੇਪਿਆ ਵਸਲਾਂ ਤਮ ਚੋਕਾਨੁ ਵਿਸ਼੍ਵਾਰੁ। ਮਰੋਵੈਵੁ ਅਨੁਚਰਲੁ ਜ਼ ਸਵਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਏਂਦੁਕੁ

వ్యవహారిస్తున్నాడు అని ఆందోళనకు గురికాసాగారు. ఇంతలోనే సవాద్ రజి ముందకు వచ్చి ఆచ హాజిత్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లంను ఆలింగనం చేసుకొని, ముద్దు పెట్టడు. ఆచ హాజిత్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం చిరునవ్య నవ్వుతూ ఓ సవాద్! ఇలా చేయ్యాలి అని నీకు ఎందుకు అనిపించింది? అని అడిగారు. అప్పుడు సవాద్ రజి ఓ రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం! శత్రువులు ఎదురుగా ఉన్నారు. ఇక్కడి నుండి తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళుతామో లేదో తెలియదు. కావున నేను వీరమరణం పొందడానికి ముందు ఒక్కసారి మీ శుభప్రదమైన శరీరాన్ని తాకినచో జన్మధన్యమవుతుందని భావించాను అందుకే ఇలా చేశాను అని దుఃఖం నిండియున్న కంఠంతో సమాధానం ఇచ్చాడు.

మొత్తానికి రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం వరుసలను సరి చేసిన తరువాత అనుసరులను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించారు. నేను మీకు అనుమతిని ఇచ్చేంత వరకు మీకు మీరుగా శత్రువులపై దాడి చేయకూడదు. శత్రువులు మీ సమీపంనకు రాకముందే మీరు మీ ఖడ్గాలను మీ ఖడ్గపు సంచలలో నుండి బయటికి తీయకూడదు. అదే విధముగా హజూర్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం యుద్ధంచేయాలని, ఈ క్రమంలో సహానంను పాటించాలని, కష్టాలు ఎక్కువైనప్పుడు సహానంను పాటించినచో అల్లాహ్ తాలా అయి కష్టాలను దూరం చేస్తాడు. బాధల నుండి విముక్తిని కల్పిస్తాడు అని తెలిపారు.

మరొక కథనములో ఆచ హాజిత్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం గారి ఈ ఆదేశాలు ప్రసంగం రూపంలో ఈ విధముగా ఉన్నదని వివరముగా పేర్కొనబడింది. ఆచ హాజిత్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం ముందుగా అల్లాహ్ తాలాను స్యరించుకున్నారు. ఆపై ఇలా ప్రసంగించారు: “ అల్లాహ్ తాలా మిమ్ములను ఏయే విషయాలలో ప్రోత్సహించాలని తెల్పినాడో అయి విషయాలలో నేను మిమ్ములను ప్రోత్సహిస్తున్నాను. ఏయే విషయాలలో అడ్డుకొమ్మని చెప్పాడో అయి విషయాలలో నేను మిమ్ములను అడ్డుకుంటున్నాను. మహాన్నాతుడు, పవిత్రుడైన అల్లాహ్ తాలా సత్యాన్ని అనుసరించమని మిమ్ములను ఆదేశిస్తున్నాడు. ఎందుకనగా అల్లాహ్ సత్యాన్ని ఇష్టపడుతాడు. సత్యార్థములు చేయవారికి ఉన్నతమైన స్థానాన్ని కల్పిస్తాడు. కష్టాల సమయంలో సహానం పాటించడం వలన అల్లాహ్ తాలా అయి కష్టాలను తీర్చుతాడు, బాధలనుండి విముక్తిని కల్పిస్తాడు. సహానంను పాటించడం వలన ప్రశయదినమున కూడ మోక్షాన్ని పొందగలరు. అల్లాహ్ తాలా మరల ఇలా తెల్పుచున్నాడు. మీరు పరస్పరం కోపగించుకునే దానికంటే ఎంతో అధికముగా అల్లాహ్ కోపగించుకోగలడు. కావున అల్లాహు తన ధర్మశాస్త్రములో ఏయే పనులను చేయమని మిమ్ములను ఆదేశించాడో వాటిని నెరవేర్చటకు ప్రయత్నించుము. ఎందుకనగా అతడు మీకు తన సంకేతాలను చూపించాడు. పైగా మీరు అవమానించబడుతున్నప్పుడు మీకు గౌరవాన్ని కల్పించాడు. కావున అల్లాహు మీ పట్ల ప్రీతిని వ్యక్త పర్చి నంతగా మీరు అతనితో అనుబంధాన్ని పెంచుకోండి. ఇప్పుడున్న సమయంలో అల్లాహ్ మీకు పెట్టే ఈ పరీక్షలో పూర్తి స్థాయిలో నెగ్గండి. ఘలితముగా అతడు మీతో చేసిన వాగ్దానం ప్రకారంగా మీరు అతని దయానుగ్రహిలకు వారసులవుతారు. అతని వాగ్దానం సత్యం. అతని వాక్య నిజం. అతని శిక్ష చాలా కరిసం. నేను మరియు మీరు అందరం సజీవుడైన, సుస్థిరుడైన ఆ అల్లాహ్ ఆదీనంలోనే ఉన్నాము. కావున మనకు విజయాన్ని చేకూర్చమని అతనినే ప్రార్థించుదాం!. అతనితోనే ముడిపడి ఉండాం!. అతనిపైనే నమ్మకాన్ని పెంచుకుండాం!. చివరికి మనమందరం అతని వైపే తిరిగి వెళ్ళవలసియున్నది. అల్లాహ్ తాలా మనలను మరియు ఇతర ముసల్మానులందరిని క్షమించుగాకా!.”

హాజిత్ ఇబ్రేష్ అబ్బాన్ రజి ఇలా ఉల్లేఖించారు. రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం బదర్ యుద్ధం రోజున అనుచరులతో “ బనూ హాఫిం మరియు ఇతర మరికాన్ని తెగలవారు బలవంతపెట్టడం వలన ఈ యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు కానీ, వారు మనతో యుద్ధం చేయడానికి ఏ మాత్రం సిద్ధముగా లేరు అనే విషయం నాకు తెలిసింది. కావున ఈ యుద్ధంలో బనూహాఫిం తెగవారిలో ఎవరైన మీకు ఎదురుపడినా, బభురి తెగవారిలో ఎవరైన మీకు ఎదురుపడినా మీరు వారిని హతమార్పకండి. అదే విధముగా మక్కాలో మనం కష్టాలలో ఉన్నప్పుడు అన్యారాధులలో కొందరు మనకు బాసటగా నిలిచి, మనతో మర్యాద పూర్వకముగా

వ్యవహారించారు. అలాంటి వారు కూడ కొందరు శత్రువు సైన్యంలో ఉన్నారు. కావున వారి ఉపకారానికి ఈ రోజు బుణాన్ని తీర్చుకోవడం మన బాధ్యత. (అనగా వారిని కూడ హతమార్గుకుండ వదిలి వేయండి) ఎందుకనగా వారు మక్కలో ఉన్న ముసల్హునులతో నేటికి మర్యాద పూర్వకముగానే వ్యవహరిస్తున్నారు. అందువలన మీలో ఎవరైన అలాంటి వారిపై ఆధిక్యతను సాధించినవో వారికి ఎలాంటి బాధ కల్గుకుండా చూసుకోండి” అని అన్నారు.

అందుకు అబూహుజైఫా రజి మేము మా సోదరులను, బంధువులను చంపుకోవాలి కాని, అబ్యాస్ను మాత్రం వదిలి వేయాలా? అని పలికాడు. తరువాత కాలంలో హజుత్ అబూ హుజైఫా రజి తాను పలికిన ఈ పలుకులను గుర్తుచుసుకుంటూ చాలా చింతించేవాడు. పైగా తాను పలికిన పలుకులకు వీరమరణం పొందడమే పరిషోరం అని భావించసాగాడు. కావున అబూ హుజైఫా యమామ యుద్ధంలో విరోచితముగా పోరాడి వీరమరణంను పొందాడు.

హుజూర్ సల్లల్హాహుఅలైహిసా వసల్లం ఇలా ఉపదేశించిన తరువాత మరల తమ గుడారంలోకి వెళ్లిపోయి, దుఱలు, ప్రార్థనలలో మునిగిపోయారు. ఖీబ్లా వైపు ముఖము త్రిపృష్ఠ బిగ్గరగా తమ సంరక్షకుడైన అల్లాహ్ ను పిలిచేవారు. ఈ క్రమంలో హుజూర్ (స) దుప్పటి హుజూర్ (స) భుజాలపై నుండి క్రిందపడిపోయేది. హజుత్ అబూబకర్ రజి హుజూర్ (స) సన్నిధికి చేరుకొని, హుజూర్ (స) దుప్పటిని తీసి మరల హుజూర్ (స) భుజాలపై వేసేవారు. ఆ తరువాత హజుత్ అబూబకర్ రజి ఆఁ హజుత్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లంతో “ఓ దైవ ప్రవక్త! మీరు మీ దైవంతో చేసిన ఈ దుఱలు చాలు. అతడు (అల్లాహ్) మీతో చేసిన వాగ్గానాలను తప్పకుండా నెరవేర్పుతాడు” అని విన్నవించుకున్నారు.

శత్రువులు మూకుమ్మడిగా ముసల్హునులపై దాడి చేసినప్పుడు రసూలుల్లాహ్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం ఎంతో దుఃఖ భరిత కంఠంతో అల్లాహ్ తాలాతో ఈ విధముగా దుఱ చేశారు.

ఓనా అల్లాహ్! నీవు చేసిన వాగ్గానాలను నెరవేర్పుము. ఓ నా యజమాని! ఒకవేళ ముసల్హునుల ఈ చిన్న సమాజం నాశనమైనచో ఈ ప్రపంచంలో నిన్న ఆరాధించవారు ఎవరు మిగలరు.

ఈ దుఱ చేస్తున్నప్పుడు ఆఁ హజుత్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం ఎంతగా ఆందోళనకు గురయ్యారు అనగా, ఈ క్రమంలో హుజూర్ (స) కొన్ని సార్లు సజ్ద చేసేవారు, మరికొన్ని సార్లు నిలబడి అల్లాహ్ తాలాను పిలిచేవారు.

హజుత్ మసీహ్ మౌవూద్ అలైహిస్లాం ఇలా తెలిపారు. ఆఁ హజుత్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లంకు అవిశ్యాసులపై విజయాన్ని చేకూర్చుతానని అల్లాహ్ తాలా ఖుర్జాన్లో పదే పదే వాగ్గానం చేశాడు. కాని ఎప్పుడైతే బదర్ యుద్ధం అనగా ఇస్లామీయ చరిత్రలో మొదటి యుద్ధం ప్రారంభమైనదో అప్పుడు ఆఁ హజుత్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం ఏడ్వడం, దుఱలు చేయడం ప్రారంభించారు. ఏడుస్తున్న క్రమంలో హుజూర్ (స) నోటి నుండి “ఓ నా అల్లాహ్! ఒకవేళ నేడు నీవు 313 మంది ఉన్నటు వంటి ఈ చిన్న సమాజాన్ని నాశనం చేసినచో ప్రతయదినం వరకు ఎవ్వరు కూడ నీకు దాసులు కారు” అనే పదాలు వెలువడ్డాయి.

ఆఁ హజుత్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం తిరిగి గుడారంలోకి వెళ్లి దుఱలు చేస్తున్న క్రమంలో హుజూర్ (స)కు కునుకు పట్టింది. ఆ తరువాత ఒక్కసారిగా హుజూర్ (స) మేల్కున్నారు. ఆపై ఇలా అన్నారు: “ఓ అబూబకర్! సంతోషించుము. మీ ఆరాధ్యదైవ సహాయ సహకారములు చేరుకున్నాయి. అటు చూడు! జిభ్రాయిల్ తన గుర్రపు ప్రముక్కు త్రాపును పట్టుకొని దానిని నడిపిస్తూ ఇటు వైపు వస్తున్నాడు. అతని కాళ్ళపై దుమ్ము చిహ్నలు కూడ ఉన్నాయి.”

బదర్ యుద్ధ రంగంలో ఆఁ హజుత్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం జబ్బెర్ బిన్ అవామ్ కు కుడివైపు ఉన్న సైన్యానికి సేనాధిపతిగా, మిఖ్దాద్ బిన్ అమర్ ను ఎడమవైపు ఉన్నటు వంటి సైన్యానికి సేనాధిపతిగా, కాలినడక వచ్చే సైన్యానికి ఛైన్ ను సేనాధిపతిగా నియమించారు. సైనిక బాధ్యతలన్ని హుజూర్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం ఆధినంలోనే ఉండేవి. హుజూర్ సల్లల్హాహు అలైహిసా వసల్లం కూడ ముందు వరసలోనే

నిలబడి యున్నారు. హాజిత్ అటీ రజి ఇలా ఉల్లేఖించారు. యుద్ధ రోజున మేము రనూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం ప్రక్కన ఉండి పోరాదాము. హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం శత్రువులకు చాలా దగ్గరిలో ఉండేవారు. సైనికులందరి కంటే హుజూర్ సల్లల్లాహు అలైహిఏ వసల్లం ఎక్కువ విరోచితముగా పోరాదారు.

హాజిత్ మిర్జా బషీర్ అహ్మద్ రజి గారు ఇలా తెలిపారు. ఇరుపక్కాల సైన్యం ఎదరెదురుగా నిలబడినప్పుడు దైవ మహత్యం వలన ఒక అద్భుత దృశ్యం ఇలా కనువిందు చేసింది. అనగా ఆ సమయంలో సైనికులు నిలబడిన స్థితిని చూసినచో ఇస్లామీయ సైనికులు ఖురైష్ లకు రెట్టింపు సంఖ్యలో కనిపించసాగింది. కానీ రెండవ వైపు ఖురైష్ ల సైన్యం ముసల్మానులకు సంఖ్యపరంగా చాలా తక్కువగా కనిపించింది. మక్కా నాయకులు ఉమ్మేర్ బిన్ వహామ్ ను ముసల్మానుల సైనిక బలం ఎంత ఉన్నది? సరిగ్గా తెలుసుకొని రమ్యని పంపారు. మరోవైపు ముసల్మానుల ప్రతాపం, మహత్యం ఉమ్మేర్ పై ఎంతగాచూపిందనగా, చివరికి అతడు నిరాశ నిస్సహాలతో తిరిగి వెళ్లి ఖురైష్ లను ఉద్దేశించి ఇలా అన్నాడు.

“ఓ ఖురైష్ నాయకులారా! నేను ముసల్మానుల సైన్యంను పరిశీలించి చూడగా నాకు ఆ సైన్యంలో వారి ఒంటెలు తమపై మనుషులను కాకుండా మృతదేహాలను మోసుకొని వచ్చినట్లుగా కనిపించసాగింది. ”

ఈ మాటలు వినగానే ఖురైష్ లు అందోళనకు గురై నిరుశ్శాహ పడిపోయారు.

హకీం బిన్ హాజామ్ ఈ మాటలు వినగానే ఉత్సా బిన్ రబిత వద్దకు చేరుకొని తిరిగి వెళ్లిపోదాం అని సలహా ఇచ్చాడు. మరోవైపు ఉత్సా కూడ భయభ్రాంతులకు గురైనందున అతడు కూడ ఈ సలహాను అంగీకరించాడు. పైగా హకీంతో మనం మరియు ముసల్మానులు పరస్పరం బంధుమిత్రులం. అలాంటప్పుడు అన్నదమ్ములే ఒకరు మరోకరిపై ఖడ్గాలు దూసుకోవడం బాగుంటుందా?. ముందుగా నీవు అబూ జహాల్ వద్దకు వెళ్లి అతని ముందు కూడ ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించుము అని అన్నాడు. ఈ క్రమంలో హకీం బిన్ హాజామ్ అబూజహాల్ ముందు ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించగా అతడు వెంటనే మంచిది! మంచిది!! ఇప్పుడు ఉత్సాకు అతని ముందు తన బంధువు మిత్రులు కనిపిస్తున్నారా? అని హేతున చేస్తూ, అగ్గి ఆజ్యం పోసినట్లుగా ఖురైష్ సైన్యపు ఎదలలో శత్రుత్వపు మంటలు ఎగిసిపడే విధముగా అతని ప్రస్తావనను తిరస్కరించాడు. అలా ఆ యుద్ధం చాలా భయంకరముగా కొనసాగింది.

జుమా ప్రసంగం చివరలో హుజూర్ అన్వర్ యుద్ధం ప్రారంభమయ్యే ఘుట్టపు మిగితా భాగాన్ని తదుపరి జుమాలో ప్రస్తావించుతాను అని తెలిపారు.

أَكْحَمْدُ اللَّهَ! أَكْحَمْدُ اللَّهَ أَكْحَمْدُ اللَّهَ وَلَسْتَ عَيْنِهِ وَلَسْتَ غَيْرُهُ وَلَمْ يُمْنِ بِهِ وَنَتَوْكِلْ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ  
 أَعْمَالِنَا مَمْنَ يَهْبِطُ اللَّهُ فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَمْنَ يُضْلِلُ اللَّهُ فَلَا هَادِي لَهُ وَنَشَهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَنَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.  
 عَيَّادُ اللَّهِ رَحْمَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعُدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَا عَنِ الْفُحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ  
 لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أَذْكُرُ وَاللَّهَ يَذْكُرُ كُمْ وَأَدْعُوكُمْ لَيَسْتَعِجِلْ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ.